

عنوان مقاله:

عرف و نقش استقلالی و آلی آن در فقه و حقوق

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اصول فقه امامیه، دوره 93، شماره 2 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

عزیزالله فهیمی

محمد سلطانیه

خلاصه مقاله:

از جمله مقوله های پرگفت وگو مقوله عرف است که فهم و شناسایی آن در اجتهاد و طریق استنباط نقش بسزایی دارد. اما مانند بسیاری از گفتمان های مطرح در علوم انسانی، برخی در آن راه افراط را پیموده و گفته اند اگر پیامبر در عصر ما ظهور می کرد، با قبول عرف زمان، از مردم می خواست تا حیاتشان را به کانون دین معطوف نمایند. و یا گفته اند آیه «ان الحکم الا لله» اصلا مربوط به قانون گذاری الهی نیست، بلکه مربوط به دادرسی نهایی درباره حق و باطل است که غیر از دادرسی حقوقی است. در مقابل برخی گفته اند حیطة عرف بسیار محدود است و احکام رطب و یابس ها در کتاب و سنت آمده است و عرف حتی حق تعیین واژه های مرکب را نیز ندارد، بلکه فقط می تواند معنای واژه های مفرد مثل «انسان» یا «حیوان» را تعیین نماید و تعیین معنای واژه «حیوان ناطق» هم با عرف نیست. در این نوشتار، نقش استقلالی عرف در استنباط و سند بودن برای احکام شرع، همان گونه که عقل منبع قرار گرفته، مردود اعلام شده و کاربرد غیر استقلالی عرف به عنوان کاربرد ابزاری مورد قبول قرار گرفته و موارد متعدد این استفاده ابزاری، بررسی شده است.

کلمات کلیدی:

عرف، کاربرد استقلالی، کاربرد آلی، فقه، حقوق، استنباط

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1491293>

